

Cofnodion Cyfarfod o PWYLLGOR IAITH
a gynhaliwyd o bell trwy fideo-gynhedledda ddydd Dydd Llun, 22
Tachwedd 2021

YN BRESENNOL; Y Cynghorydd Ellen ap Gwynn (Cadeirydd), y Cynghorwyr Keith Evans, Alun Lloyd Jones, Gareth Lloyd, Dai Mason a John Roberts

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorydd Wyn Thomas

Swyddogion yn bresennol: Mrs Meinir Ebbsworth – Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Ysgolion, Miss Lowri Edwards, Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Gwasanaethau Democrataidd, Ms Nia Jones, Rheolwr Grŵp – Gwasanaethau Democrataidd, Mr Huw Owen, Swyddog Hyfforddi Cymraeg Gwaith, Mrs Non Davies- Rheolwr Corfforaethol-Diwylliant, Mrs Dwynwen Lloyd Llywelyn – Pennaeth Theatr Felin-fach a Champws Felin-fach, Mrs Anwen Eleri Bowen, Swyddog Cymorth y Gymraeg, Mrs Menna Jones, Arweinydd Tîm Cymorth y Gymraeg, Mrs Menna Swenney, Swyddog Cymorth Ysgol, Mr Steffan Rees, Arweinydd Tîm Cered, Mrs Dana Jones, Swyddog Democrataidd a Safonau

(10:00am – 12:00pm)

1 Ymddiheuriadau

Ymddiheurodd Mr Steffan Jones, Swyddog Rheoli Cyfeiriadau am na allai fynychu'r cyfarfod.

2 Datgelu buddiannau personol / buddiannau sy'n rhagfarnu.

Dim.

3 Cadarnahu Cofnodion Cyfarfod 17 Mai 2021

PENDERFYNWYD cadarnhau yn gofnod cywir gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Mai 2021

4 Materion yn codi o'r cofnodion

Dim.

5 Adroddiad Llafar ar y Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg drafft a Throchi

Yn gyntaf, rhoddwyd y diweddaraf am Gynllun drafft Strategol y Gymraeg mewn Addysg. Dywedwyd bod yr ymgynghoriad wedi dod i ben ganol mis Tachwedd a bod y sylwadau a'r argymhellion bellach wedi'u casglu i'w cyflwyno fel adroddiad i'w ystyried i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu ar 15 Rhagfyr 2021. Fodd bynnag, roedd dogfen i fod i gael ei chyhoeddi ar gategoreiddio ysgolion yn ôl iaith yng nghanol mis Rhagfyr. Bellach byddai angen newid yr amserlen i fwrw ymlaen â'r cynllun trwy'r broses ddemocrataidd i ddechrau'r flwyddyn newydd, i adlewyrchu nad oedd dogfen Llywodraeth Cymru ar gael tan ganol mis Rhagfyr.

Fodd bynnag, hyd yma roedd disgwyl am adroddiad ymgynghori oddi wrth Lywodraeth Cymru Mewn perthynas â'r trochi laith dywedwyd, yn dilyn rhith-ddysgu, fod yr addysgu bellach wedi dychwelyd i'r ystafell ddisbarth yn dilyn hanner tymor yr hydref yn Felin-fach (roedd 12 o ddisgyblion yn mynychu), Aberteifi (roedd 10 disgybl yn mynychu) ac Aberystwyth (roedd 8 disgybl yn mynychu) gyda dosbarthiadau'n cael eu cynnal bum niwrnod yr wythnos yn lle pedwar i leddfu problemau gyda rheoliadau covid ar gyfer y disgyblion. Roedd rhestr aros o 10 hefyd i fynychu cyfleuster Aberteifi. Arhoswyd am gadarnhad hefyd ar y grant Trochi laith oddi wrth Lywodraeth Cymru i gynorthwyo Blwyddyn 7, Blwyddyn 2 gyda'u sgiliau Cymraeg ac i gynyddu'r ddarpariaeth rithwir yn y Sir ar wasanaeth Hwb yn genedlaethol.

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, cytunwyd i longyfarch y gwasanaeth ar ei waith yn ystod yr amser anodd hwn a llongyfarch Arweinydd Tîm Cymorth y Gymraeg ar ei gwaith yn cael ei ganmol yn fawr gan ESTYN.

6 Adroddiad Llafar ar y Siarter laith, dathliadau a Facebook

Rhodddwyd y diweddaraf ar y Siarter laith, dathliadau a gwaith Facebook. Rhoddodd y Swyddog wybodaeth am lawer iawn o weithgareddau a digwyddiadau a gynhaliwyd i hyrwyddo'r Gymraeg yn ein hysgolion.

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, llongyfarchwyd Swyddog Cymorth y Gymraeg ar ei gwaith a'i brwdfrydedd.

7 Adroddiad ar hyfforddiant Cymraeg i staff yn ystod y cyfnod clo

Ystyriwyd yr Adroddiad ar Hyfforddiant Cymraeg Staff yn ystod y cyfnod clo. Amlinellwyd y wybodaeth ganlynol:-

- Cefndir
- Dysgu Ffurfiol
- Dysgu Ffurfiol Ychwanegol
- Dysgu Anffurfiol
- Cydnabyddiaeth Genedlaethol
- Cymraeg Gwaith 2021/22

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD i longyfarch y Swyddog a'r staff ar Hyfforddiant y Gymraeg a chyflawniadau.

8 Adroddiad Blynyddol - Theatr Felinfach

Rhodddwyd ystyriaeth i Adroddiad Blynyddol Theatr Felin-fach ar waith y Theatr yn ystod 2020/21 a oedd wedi canolbwyntio ar ddatblygu gweithgareddau creadigol, digidol i sicrhau bod cyfleoedd i drigolion o bob oed yng Ngheredigion a thu hwnt glywed, defnyddio a dathlu'r Gymraeg a'i diwylliant. Rhoddwyd rhestr o'r gweithgareddau digidol hyn i gynnwys

plattform Dychmygus, Gŵyl yr Enfys, Bore da Drama, prosiectau Cadw Cyswllt.

Hysbyswyd yr aelodau hefyd o'r Gwersi a ddysgwyd o weithredu'n ddigidol, Nawr a'r dyfodol a Heriau i'r theatr.

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD i dderbyn adroddiad blynyddol Theatr Felin-fach a nodi gwaith y theatr fel darparwr arbenigol celfyddydau cymunedol sy'n hyrwyddo'r Gymraeg a dwyieithrwydd ac yn canolbwyntio ar adfer ac ailsefydlu gweithgareddau cymdeithasol Cymraeg a dwyieithog ar gyfer trigolion Ceredigion. Llongyfarchodd yr aelodau'r Theatr hefyd ar eu gwaith yn ystod yr amser anodd hwn.

9 Adroddiad Blynyddol Cered

Rhoddwyd ystyriaeth i Adroddiad Blynyddol Cered. Dywedwyd y bu newidiadau i strwythurau rheoli'r Fenter yn ystod y cyfnod. Roedd y Fenter yn rhan o Is-adran Diwylliant y Gwasanaeth Ysgolion a Diwylliant o dan arweinyddiaeth y Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Meinir Ebbsworth. Ym mis Tachwedd 2020 penodwyd Rheolwr Cered yn Rheolwr Corfforaethol – Diwylliant, mae rhai o ddyletswyddau a chyfrifoldebau Rheolwr Cered yn rhan o'r rôl honno. Penodwyd Arweinydd Tîm Cered newydd hefyd.

Rhoddwyd y wybodaeth ganlynol:-

- Nod y Fenter
- Cyfraniad y Fenter at Strategaethau Ehangach
- Cyllid
- Strwythur a Staffio
- Partneriaid
- Gweithgareddau Cered 2020-2021
- Blaenoriaethau Cered ar gyfer 2021/22

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD i dderbyn yr adroddiad blynyddol fel cofnod o waith Cered yn ystod y cyfnod dan sylw a nodi gwaith y Fenter wrth hyrwyddo a datblygu'r defnydd o'r Gymraeg yng Ngheredigion. Llongyfarchodd yr aelodau Cered ar eu gwaith yn ystod yr amser anodd hwn.

10 Enw llefydd Ceredigion

Ystyriwyd yr adroddiad ar enwau lleoedd Ceredigion.

Gan fod yr adroddiad wedi'i drafod mewn cyfarfodydd blaenorol dros gyfnod o amser, CYTUNWYD i argymhell y cyflwyniadau i'r Cabinet i'w cymeradwyo'n derfynol.

11 Eitemau Comisiynydd y Gymraeg - er gwybodaeth

Rhoddwyd crynodeb o'r adroddiadau canlynol a CHYTUNWYD i nodi'u cynnwys:-

- Holiadur hunanasesu

- Adroddiadau 5 mlynedd Comisiynydd y Gymraeg
- Adroddiad sicrwydd 2020-21 – ‘Camu ymlaen’

Gofynnwyd am gadarnhad a oedd bellach yn bosibl atal perchnogion tai rhag newid enw Cymraeg gwreiddiol eu hannedd i un Saesneg. Dywedwyd, yn anffodus nad oedd hyn yn bosibl; ac mai'r unig broses a oedd gan y Cyngor ar hyn o bryd i'w hannog i gadw'r Enw Cymraeg oedd trwy anfon llythyr at berchennog y tŷ oddi wrth y Swyddog Rheoli Cyfeiriadau. Byddai cyngor cyfreithiol hefyd yn cael ei geisio pe bai'n bosibl i eiddo unwaith iddo gael ei adeiladu fod yn cynnwys cyfamod yn ei weithred a oedd yn nodi y dylai enw Cymraeg yr annedd barhau. Byddai'r cwestiynau hyn hefyd yn cael eu codi yng nghyfarfod y Cyngor Tref a Chymuned y noson honno ar ran Cyngorau Cymuned Llanllwchaearn a Llandysiliogogo gan y Cyngorydd Gareth Lloyd.

12 Unrhyw fater arall y penderfyna'r Cadeirydd fod arno angen sylw brys gan y Pwyllgor

Cadarnhawyd yng Nghyfarfod y Pwyllgor Iaith a gynhaliwyd ar

Cadeirydd: _____

Dyddiad: _____